

KA KOPO BALA KA HLOKO – SENA SE AMA DITOKELO TSA HAO TSA MOLAO

Haeba o etsa tleleime bakeng sa tefo ya matshediso ho tswa Terasteng ya Tshiamiso, o hlokwa ho saena foromo e ka tlase mona.

O hloka ho tseba hore ka ho saena foromo ena kamora hore o romele tleleime ya hao bakeng sa tefo ya matshediso, o dumela dintho tse latelang:

- O ke ke wa kgona ho tleleima tjhelete efe kapa efe ya tlatsetso ho tswa dikhampaning tseo e leng karolo ya tefo ena bakeng sa ditleleime tsa hao tsa silikhosisi kapa Lefuba (TB). Tsena ke dikhampani tseo e leng karolo ya tefo ena: African Rainbow Minerals, Anglo American South Africa, AngloGold Ashanti, Gold Fields, Harmony le Sibanye Stillwater, le basebeletsani ba bang ba bona.
- O ke ke wa kgona ho etsa tleleime ya tjhelete efe kapa efe ya tlatsetso ho tswa ho Teraste ya Tshiamiso ntle le bakeng sa tjhelete ya matshediso eo o nang le tokelo ho yona.
- O ke ke wa ba le tokelo ya ho lefuwa matshediso a mang haeba bokudi ba hao bo ntlafala kamora moo.
- O utlwisisa hore tleleime e atlehileng Terasteng ya Tshiamiso ha e netefatse hore hape o tla atleha ho etseng tleleime kgahlanong le MBOD/CCOD.
- O dumela hore Teraste ya Tshiamiso e ka nna, moo ho hlokehang hore e sebetse tleleime ya hao, ya kopa kapa ya arolelana tlhahisoleseding ya botho, ho kenyeletswa tlhahisoleseding e amehang ya tsa kgiro le ya bongaka.
- O utlwisisa hore o tsebisitswe hore tshebetso ena ya ho etsa tleleime e etswa mahala, mme ha ho motho wa boraro ya nang le tokelo ya ho fumana tefo ya letho bakeng sa ho romela kapa ho sebetsana le tleleime ya hao. Ka kopo tlaleha motho ofe kapa ofe ya batlang tefo ho tswa ho wena bakeng sa tshebetso ena ya ditleleime ho Teraste.
- Khopi ya Tokomane ya Teraste e ka loutollwa ho tswa webosaeteng ya Teraste kapa e tla fanwa ho wena ha o e kopa.

Foromo ena e ngotswe ka puo ya molao mme o na le tokelo ya ho botsa dipotso dife kapa dife pele o saena foromo e ka tlase mona kapa ho batla keletso ya molao ka ditjeo tsa hao haeba o batla.

DINTLHA TSA HO LEFA TLELEIME (HO KENYELETSWA BAETSI BA TLELEIME BA MOPHEDISUWA)

Nna, ya saenneng ka tlase mona,

Kenya Lebitso ka Botlalo:

(Tlatsa e 1 (e le nngwe) ya tse latelang, ka moo ho lokelang)

Ka Nomoro ya Boitsebiso ya Afrika Borwa:	
Ka nomoro ya Phasepoto:	(Kenya Naha e faneng ka yona):
Ka nomoro ya mosebetsi/indasteri:	
Nomoro ya boikopanyo:	
Aterese ya sebaka:	

Ke hlahlela tleleime ho Teraste ya Tshiamiso:

(tshwaya e le nngwe ya tse latelang)

1.	Ka tokelo ya ka jwalo ka mosebetsi wa morafu wa kgauta ya etsang Mosebetsi o Behang Kotsing	
2.	Ke le mophedisuwa wa mosebetsi wa morafu wa kgauta ya seng a hlokaletse ya neng a etsa Mosebetsi o Behang Kotsing	
3.	Ke le motsamaisi wa lefa (executor) la mofu ya neng e le mosebetsi wa morafu wa kgauta ya neng a etsa Mosebetsi o Behang Kotsing	
4.	Jwalo ka motswadi le / kapa mohlokomedi wa mophedisuwa ya dilemong tse ka tlase ho tsa molao wa mosebetsi wa morafong wa kgauta ya seng a hlokaletse ya neng a etsa Mosebetsi o Behang Kotsing	

TOKOLLO BOITLAMONG NTLA LE HO LALELA TOKOMANE YA TERASTE

1	Ke ananela hore ke tlangwa ke tefo le dipehelo tse tekilweng Tokmaneng ya Teraste ya Tshiamiso (Tokomane ya Teraste), tumellano e amehang ya tefo (Tumellano ya Tefo) e tekileng ho thehwa ha Teraste ya Tshiamiso (Teraste), le kahlolo e tiisang Batleleime Ba Sehlopha ba tlasa nomoro ya nyewe ya 2018/44060 (Saflii citation: [2019] ZAGPJHC 26) 260 Phupu 2019)).
2	Ke ananela hape hore ha ke na tleleime kgahlanong le Teraste, basebetsi ba yona le bakonteraka ba boraro, kapa batshwaredi ba yona (Batshwaredi), ntle le ha ho tekilwe Tokomaneng ya Teraste.
3	Hape ke ananela hore ha ke na tleleime kapa qoso ya sebopeho sefe kapa sefe kgahlanong le batho ba Tumellanong ya Tefo kapa Ejente ya Baetsi ba Tleleime (jwalo ka ha ho hlalositse Tokomaneng ya Teraste) e hlahileng ka lebaka la dipehelo tsa Tokomane ya Teraste kapa ho hloleha hofe kapa hofe ha Batshwaredi ho ikamahanya le dipehelo tsa Tokomane ya Teraste kapa ho tsamaisa ditaba tsa Teraste ka tsela e hlokwang ho bona.

TUMELO BAKENG SA POKELETSO LE POLOKO YA TLHAHISOLESERING YA BOTHO

4. Ke utlwisisa le ho dumela hore Teraste ya Tshiamiso le bathonngwa ba yona e ka hlokwa ho bokeletsa le hosebetsa tlhahisolesering e ntsebahatsang, ho kenyeletswa (ntle le moedi) tlhahisolesering ya ka ya botho (jwalo ka ha ho hlalositse ho Molao wa Tshireletso ya Tlhahisolesering ya Botho, 2013), mme tlhahisolesering eo e ka nna, nako le nako, ya arolelanwa le batho ba itseng ho latela Tokomane ya Teraste le Tumellano ya Tefo (ho kenyeletswa, ntle le moedi, ho ya ho le dipakeng tsa, batho ba Tumellanong ya Tefo, le Basebedisani le bona, jwalo ka ha ho hlalositse tokomaneng ya Teraste) mme tlhahisolesering e jwalo maemong a lokelehang e ka nna ya ba kante ho Afrika Borwa. Ke utlwisisa le ho dumela hore Teraste ya Tshiamiso le bathonngwa ba bona ba tla ba le tokelo ya ho fetisetsa tlhahisolesering ya ka ya botho dibakeng tse jwalo tse kante ho Afrika Borwa, le ho sebedisa tlhahisolesering ya ka ya botho dibakeng tse jwalo.
5. Ke utlwisisa le ho dumela hore Teraste ya Tshiamiso le bathonngwa ba yona ba ka nna ba hlokwa ho sebedisa, ho senola le ho bokeletsa ho tswa didathabeiseng tsa indasteri, dibiro tsa mekitlane le didathabeiseng tse ding, ho kenyeletswa (ntle le moedi) didathabeise tsa Medical Bureau for Occupational Diseases (MBOD), the Compensation Commission bakeng sa Occupational Diseases (CCOD), bahiri ba mehlang le/kapa matlole a penshene kapa profidente, tlhahisolesering e ka ntsebahatsang e mabapi le nna (ho kenyeletswa, ntle le moedi, tlhahisolesering ya bongaka le tlhahisolesering e nngwe ya botho e kgethehileng, jwalo ka ha hohlalositse ho Molao wa Tshireletso ya Tlhahisolesering ya Botho, 2013), le ho senola tlhahisolesering ho batho ba Tumellanong ya Tefo, mme ke dumella mona motho ofe kapa ofe eo Batshwaredi kapa bathonngwa ba bona ba ikopanyang le yena mabapi le sena ho fana ka tlhahisolesering e jwalo ho bona.
6. Ke utlwisisa le ho dumela hore Teraste ya Tshiamiso le bathonngwa ba yona ba ka nna ba hlokwa ho hlophisa le ho senolela motho ofe kapa ofe ya Qosanong ya Sehlopha dintlha tsa ka tsa boikopanyo tse ka hlokehang mabapi le taelo ya lekgotla kapa bakeng sa taelo ya lekgotla ya kabelano ya ditokomane qosanong e jwalo.
7. Ke utlwisisa le ho dumela hore Teraste ya Tshiamiso le bathonngwa ba yona (ho kenyeletswa, ntle le moedi, Moofisiri wa Tlhahlelo ya Ditleleime) a ka bokeletsa le ho sebetsa tlhahisolesering ya ka ya botho e ntsebahatsang, ho kenyeletswa (ntle le moedi) lesedi la bayometriki.
8. Ho sa tsotellwe tumello eo ke faneng ka yona ho ya ka seratswanasa sa 4 ho isa ho 7 ka hodimo mona, ke utlwisisa hore ke na le tokelo, ho ya ka molao o sebetsang, ya ho hula tumello ya ka neng kapa neng ka ho ngola tsebiso e yang ho Teraste ya Tshiamiso.
9. Ke utlwisisa le ho dumellana le hore haeba ke hula tumelo ya ka jwalokaha ho boletswe;
 - a. Tlhahisolesering ya ka yohle e sebetswang ke Teraste ya Tshiamiso pele ho kgulo eo, e tla nkwa e sebeditswe ka tsela ya molao; mme
 - b. Kgulo eo e tla baka hore Teraste ya Tshiamiso e se ke ya kgona ho tswela pele ho sebetsa tleleime ya ka mme nke ke ka kgona ho sebedisa tokelo ya ka ya ho tleleima Ditsiane dife kapa dfe ho Teraste ya Tshiamiso.
10. Ke utlwisisa hore ho sa tsotellehe hore tokelo ya ka ya ho hula tumelo ya ka ho tshebetso ya Tlhahisolesering ya ka ya Botho, Teraste ya Tshiamiso e ka nna ya tlameha ho boloka tlhahisolesering ya ka ya botho ka ho ikamahanya le ditlamo tse beilweng ho yona ke molao o sebetsang.

HAEBA O LE DILEMO TSE 18 KAPA HO FETA

Ke dilemo di 18 kapa ho feta. **Ke utlwisisa ditlamorao tsa molao tsa ho saena tokomane ena.** Ke utlwisisa hore tokomane ena e ngotswe ka tsela e pharaletseng le e akaretsang ho latela ka moo melao ya Afrika Borwa e dumellang. Ke dumela hore haeba karolo efe kapa efe e nkuwa e sa nepahala kapa e ke ke ya phethiswa, ke tla tswela pele ho tlangwa ke dipehelo tse saletseng. Ke badile tokomane ena, mme ke e saena ka bolokolohi. Ha ho dintlha tse ding tse mabapi le matla a molao a tokomane ena tse entsweng ho nna.

Tshaeno ya Moetsi wa Tleleime
ya Dumetseng Tefo

HAEBA MOETSI WA TLELEIME A LE DILEMO TSE KA TLASE HO 18

Ke motswadi le/kapa mohlokomedi wa Moetsi wa Teleleime ya Dumetseng Tefo. **Ke utlwisisa ditlamorao tsa ho saena tokomane ena lebitsong la Moetsi wa Tleleime ya Dumetseng Tefo.** Ke utlwisisa hore tokomane ena e ngotswe ka tsela e pharaletseng le e akaretsang ho latela ka moo melao ya Afrika Borwa e dumellang. Ke dumela hore haeba karolo efe kapa efe e nkuwa e sa nepahala kapa e ke ke ya phethiswa, nna (le Moetsi wa Tleleime ya Dumetseng Tefo) ke tla tswela pele ho tlangwa ke dipehelo tse saletseng. Ke badile tokomane ena, mme ke e saena ka bolokolohi. Ha ho dintlha tse ding tse mabapi le matla a molao a tokomane ena tse entsweng ho nna.

Tshaeno ya motswadi/mohlokomedi wa
Moetsi wa Teleime ya Lefuwang